

Rammeverk

Dommerutdanning Norges Danseforbund

NORGES
DANSEFORBUND

OPPDATERT: 24.04.2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Norges Danseforbund er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser kan rettes til: Norges Danseforbund Sognsveien 73, 0854 OSLO

www.danseforbundet.no

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Sammendrag	3
3. Oppbygning/Struktur	4
D1 - Regional dommer	6
D2 - Nasjonal dommer	10
D3 - Internasjonal dommer	17
Hoveddommer	21

1. Innledning

Det arrangeres en lang rekke små og store, lokale, regionale og nasjonale konkurranser og mesterskap i Norge. For å kunne arrangere disse konkurransene er det helt nødvendig å ha godt kvalifiserte dommere.

Norges Danseforbund ønsker høyt kvalifiserte dommere som utøver sin dommergjerning til beste for å fremme idretten og sikre utøverne rettferdig bedømming. ND ønsker at dette skal oppnås gjennom god utdanning. De ulike grenene har kompliserte krav til teknikk og det er viktig at dommere har god faglig kunnskap om den dansegrenen som skal dømmes.

Dette rammeverket gjelder for alle grener.

For å være dommer i Norges Danseforbund må du:

- ✓ Være medlem av en klubb i Norges Danseforbund
- ✓ Gjennomført dommerutdanning inkl. prøvedømming
- ✓ Signert «Bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i Norges Danseforbund».
- ✓ Betalt dommerlisens for inneværende år
- ✓ Deltatt på dommerseminar i sin gren minimum hvert 2. år

Se også eget dokument «**Dommerkriterer**» for dommerkrav og sammensetning av dommerpaneler i hver enkelt gren.

Dokumentet finner du på forbundets hjemmesider her: www.danseforbundet.no

2. Sammendrag

Dokumentet beskriver bakgrunnen for arbeidet, kriterier, prinsipper, retningslinjer, kompetansekrav og en egen rammeplan som baserer seg på rammeverkets forutsetninger.

Følgende hovedmål ligger til grunn for dommerutdanningen i Norges Danseforbund:

- **Utdanne kvalifiserte dommere.**
- **Kvalifiserte dommere vil sikre en kompetansebasert konkurranseavvikling, der alle konkurrerer under like forhold og at ingen deltaker får en uberettiget fordel fremfor de andre.**

Med kompetansebasert konkurranseavvikling menes en konkurranseavvikling som er basert på kunnskap, atferd og holdninger.

Dommerutdanningen i Norges Danseforbund består av tre nivåer. På hvert nivå ligger det en struktur for grunnutdanning og etterutdanning (EtU). Norges Danseforbund vil gjennomføre og utvikle sin dommerstige opp til nivå 3.

Deretter følges dette opp av de internasjonale forbundene som Norges Danseforbund er tilknyttet til.

3. Oppbygning/Struktur

Dommerstigen består av fire utdannelser:

Regional Dommer (D1)

Nasjonal Dommer (D2)

Nasjonal del av Internasjonal Dommer (D3)

Hoveddommer.

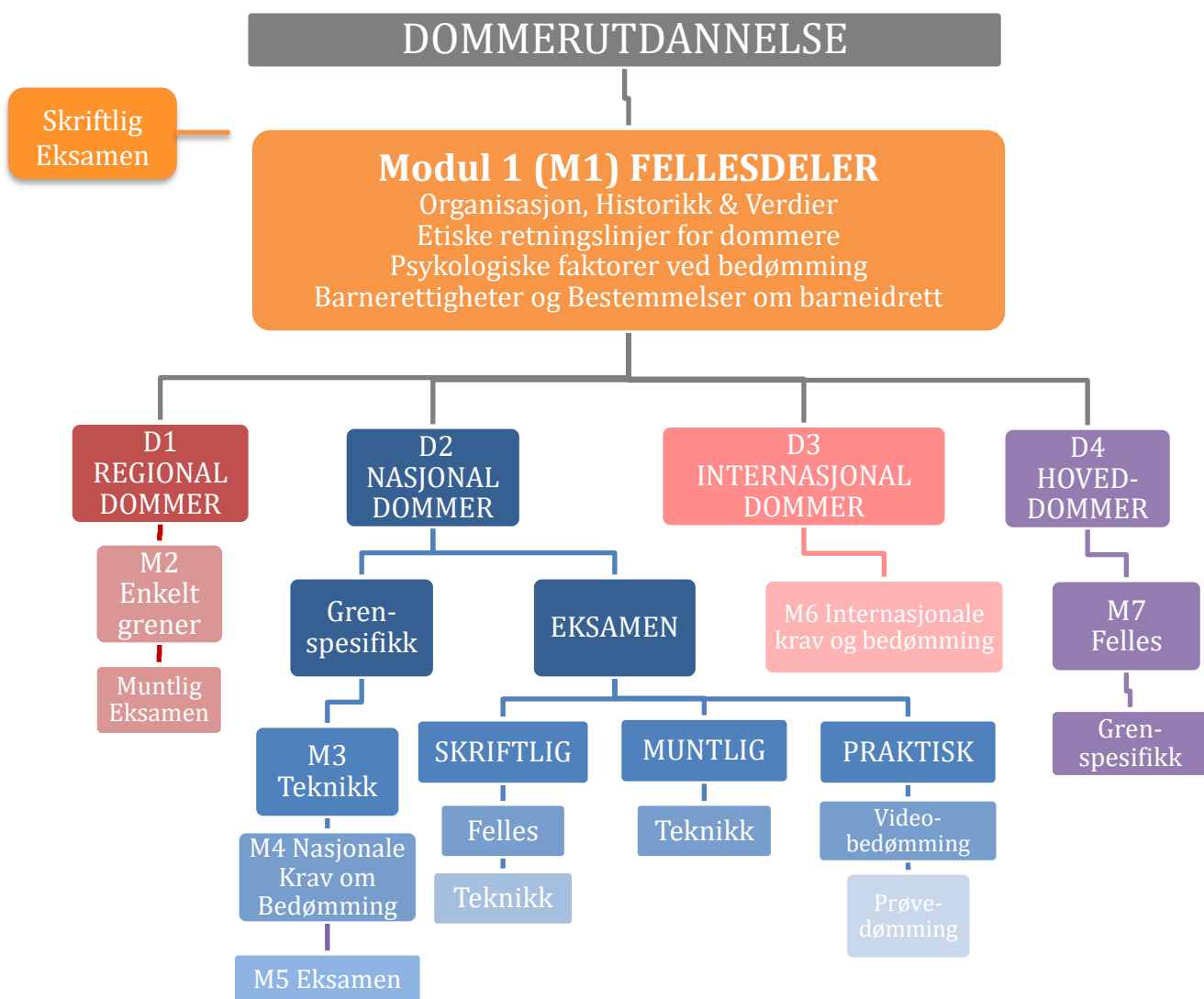
Man kan velge om man ønsker å utdanne seg til regionaldommer (D1) eller nasjonaldommer (D2) eller begge deler.

For å ta D3, må man være nasjonal dommer. De fleste internasjonale forbund har egen utdanning for å bli internasjonal dommer.

ND's Dommerutdanning har følgende moduler:

Modul 1	(M1)	Fellesdeler (alle grener) m/eksamen
Modul 2	(M2)	Grenspesifikke deler/Regionalt m/eksamen
		- Standard/Latin
		- Freestyle, Disco og Performing Arts
		- Sportsdrill
		- Swing & Rock'n'Roll
		- Salsa
		- Urbane stiler
		- Line Dance
Modul 3	(M3)	Grenspesifikke deler/Nasjonalt
Modul 4	(M4)	Nasjonale krav om bedømming
Modul 5	(M5)	Eksamen
		- Videobedømming
		- Skriftlig
		- Muntlig
		- Praktisk dansing (avhengig av gren)
		- Prøvedømming
Modul 6	(M6)	Internasjonal dommeropplæring
Modul 7	(M7)	Hoveddommer
Modul 8	(M8)	Mentor
Modul 9	(M9)	Kursholder
Modul 10	(M10)	Eksaminator
Modul 11	(M11)	Sensor

Se figur på neste side

D1 - Regional dommer

Hovedmål	<ul style="list-style-type: none"> • Etter endt utdanning skal en regional dommer være kvalifisert til å dømme regionale konkurranser i regi av ND innenfor de grener man har valgt å ta. • Deltakerne skal oppnå en dansefaglig forståelse på et høyt nivå • Deltakerne skal få kjennskap til dommerens viktigste prioritering: <i>"Alle skal konkurrere under like forhold og ingen av deltakerne skal få en uberettiget fordel fremfor andre"</i> • Skal kunne vurdere utøvernes prestasjoner på en habil, rettferdig og profesjonell måte.
Fokusområder	Kunne bedømme konkurranser i region og lokalt nivå.
Minimumsvarighet	<p>Modul 1 - Fellesdel, 5 timer</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Organisasjon, Historikk & Verdier (ND/NIF) ✓ Bestemmelser og Etske retningslinjer for dommere ✓ Dommerrollen ✓ Psykologiske faktorer ved bedømming ✓ Barnerettigheter og Bestemmelser om barneidrett <p>Eksamen Modul 1 – Fellesdel 0,5 time (Skriftlig, multipl Choice)</p> <p>Modul 2: D1 – Grensespesifikk del – 5 timer pr. gren Eksamen Modul 2 – Teknikk innen valgt gren 1.0 time (Muntlig)</p> <p>Undervisningen skal være fordelt på teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).</p> <p>Deltakere må delta på Modul 1, samt Modul 2 i minst en gren.</p>
Praksiskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Bestå den praktiske undervisningen • Godkjent prøvedømming i én regional konkurranse med en mentor innen hver gren. <p><i>Elektronisk prøvedømming kan benyttes der fysisk prøvedømming vil være vanskelig å gjennomføre.</i> <i>Prøvedømming skal godkjennes av mentor før lisens utdeles.</i> <i>Skjema for godkjent prøvedømming skal sendes til administrasjonen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta på dommerseminar annen hvert år.
Målgruppe	<p>Tidligere aktive eliteutøvere, eller ungdommer og voksne med Trener 1/relevant danse- utdanning som ønsker å bli dommer på regionalt nivå.</p> <p>Dommerlisens kan ikke gis til aktive utøvere. <i>Unntaket er utøvere i Professional Division (PD) de kan dømme alt annet en PD. Samt utøvere definert som Profesjonelle innen sine respektive grener. Disse kan ikke være dommere i samme konkurranse/konkurranseserie for den aldersgruppen de selv konkurrerer i.</i></p>
Deltakere	

	ND vurderer antall deltakere sett i forhold til mål, innhold og arbeidsform.
Opptakskrav	<p>Fylte 17 år ved kursstart. Elitedanser og/eller gjennomført Trener 1, eller tilsvarende dokumentert utdanning innen dans. Høyre relevant utdanning innen dans.</p> <p>I spesielle tilfeller kan en aktiv konkurranse utøver søke dispensasjon om å starte med utdanningen før utøver har lagt opp som konkurranse danser. Søknaden må sendes til ND's Akademi.</p> <p>Det er ikke tillat å dømme konkurranser som aktiv konkurranse utøver. <i>Unntaket er utøvere i Professional Division (PD), de kan dømme alt annet en PD. Samt utøvere definert som Profesjonelle innen sine respektive grener. Disse kan ikke være dommere i samme konkurranse/ konkurranseserie for den aldersgruppen de selv konkurrerer i.</i></p>
Vurdering	<p>Teoretisk eksamen for Modul 1 og grenspesifikk del med minimum 80 % riktig svar. Praktisk eksamen med prøvedømming i minst en gren, som må bli vurdert til bestått.</p> <p><i>Elektronisk prøvedømming kan benyttes der fysisk prøvedømming vil være vanskelig å gjennomføre.</i> <i>Prøvedømming skal godkjennes av mentor før lisens utdeles.</i> <i>Skjema for godkjent prøvedømming skal sendes til administrasjonen</i></p>
Autorisasjon som Regionaldommer	<p>Autorisasjon kan gis når en dommer har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum fylt 18 år • Tilfredsstilt de kompetansekrav som er satt • Deltatt på minimum 90 % av undervisningen • Bestått teoretisk og praktisk eksamen som Norges Danseforbund autoriserer • Betalt dommerlisens for inneværende år • Deltatt på dommerseminar minst hvert 2. år <p><i>Ved endringer av kompetansekrav er lisensierte dommere pliktige til å ta de nødvendige obligatoriske modulene for å opprettholde sin dommer lisens.</i></p>
Kursmateriell	<ul style="list-style-type: none"> • Kompendium «Psykologiske faktorer ved bedømming» • «Bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i Norges Danseforbund» • Dommerkriterier i Norges Danseforbund • Grenspesifikke bøker, presentasjoner og kompendier, tilsvarende T1 nivå • Barneidrettsbestemmelser vedtatt av Norges Idrettsforbund
Kurslærere	<p>ND har ansvar for alle kurslærere. For å være kurslærer på regionalt dommernivå må kurslæreren minimum ha gjennomgått og bestått Nasjonal dommer og kurslærerkurs.</p>
Kursarrangør	<p>Norges Danseforbund er ansvarlig for kursplanlegging og gjennomføring. Oppfordrer til samarbeid med Region, Seksjon/Komite og Akademiet.</p>
Organisering	

	<p>Norges Danseforbund har i samarbeid med regionen ansvar for organisering av kurs. Kurset er delt inn i 2 moduler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Felles temaer, Modul 1 • Grensesifikke moduler, Modul 2
<p>Økonomi</p>	<p>Prisen vil variere og følge gjeldende satser og budsjetter til Norges Danseforbund. Inkluderer kursmateriell, prøvedømming og eksamen. Utgifter i forbindelse med reise og opphold dekkes ikke.</p>
<p>Kompetansekrav</p>	<p>MODUL 1: Organisatoriske kompetansekrav (Fellesdel) 2 timer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til idrettens verdigrunnlag og kunne følge opp og leve etter verdiene i praksis • Ha kjennskap til idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett. • Vite hvilken rolle du har som dommer i forhold til klubb, utøvere, dommerkollegier og foreldre. • Kjenne til hvilke administrative rutiner som hører med som dommer <p>Etiske og moralske krav (Fellesdel) 3 timer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være bevisst på egen dommerrolle og praksis som dommer, samt egen væremåte og atferd. • Psykologiske faktorer som påvirker bedømming • Bli bevisst på forskjellene ved å bedømme voksne og barn • Være et godt forbilde og skape trygghet og trivsel for utøverne. <p>MODUL 2: Dansetekniske krav (må tas i hver enkelt gren)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Standard 5 t ✓ Latin 5 t ✓ Swing & Rock'n'Roll 5t ✓ Salsa 5 t ✓ Freestyle, Disco og Performing Arts 5 timer ✓ Urbane stiler 5 timer ✓ Line Dance 5 timer ✓ Sportsdrill 5 timer <ul style="list-style-type: none"> • Beherske og forstå konkurransereglement i gjeldende gren. • Beherske og forstå de ulike bedømmingskriteriene innenfor hver gren herunder: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tekniske krav til grenen (tilsvarende T1) ▪ Grenens klasser, konkurranseformat og særegenheter (solo, duo, battle osv.) ▪ Vektlegging av bedømming (musikalitet, teknikk, balanse og holdning – grensesifikt) • Beherske grenenes bedømmingssystem • Hvordan vurdere barneklassene (Barneidrettsbestemmelsene) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hva er å vurdere? ▪ Bruk av poengskala og skjema • Videobedømming med felles gjennomgang <p>Prøvedømming</p>

	<p>Det er krav om at kandidaten stiller til prøvedømming med mentor i minst én regional konkurranse innen hver gren. Prøvedømming kan foregå ved elektronisk bedømming dersom dette er hensiktsmessig.</p> <p>Eksamen Eksamen Modul 1 – Fellesdel 0,5 time (Skriftlig, Multippel Choice) Eksamen Modul 2 – Teknikk innen valgt gren 1.0 time (Praktisk Muntlig)</p>
Innhold	ND bestemmer innhold og metodikk innenfor kompetansekravene.
Kursbevis	Etter endt kurs utdeles det dommerbevis. Dommerbeviset skal inneholde kurstittel, timetall, emner, tid og sted.
Dispensasjon	Det kan søkes om dispensasjon om å dømme regionale konkurranser uten gjennomført D1 ved spesielle anledninger (VIP dommer etc.).
Etterutdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Nasjonal dommerutdanning • Internasjonal dommerutdanning • Hoveddommer

D2 - Nasjonal dommer

Hovedmål	<ul style="list-style-type: none"> • Etter endt utdanning skal en nasjonal dommer være kvalifisert til å dømme nasjonale konkurranser i regi av ND innenfor valgt gren. • Deltakerne skal oppnå en dansefaglig forståelse på et meget høyt nivå. • Deltakerne skal få kjennskap til dommerens viktigste prioritering: <i>"Alle skal konkurrere under like forhold og ingen av deltakerne skal få en uberettiget fordel fremfor andre"</i> • Skal kunne vurdere utøvernes prestasjoner på en habil, rettferdig og profesjonell måte.
Fokusområder	Kunne bedømme konkurranser på nasjonalt nivå i valgt gren
Minimumsvarighet	<p>Modul 3 - Grenspesifikk del:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sportsdans: standard og latin • Swing & Rock'n'Roll • Line Dance • Freestyle, Disco og Performing Arts • Sportsdrill • Urbane stiler • Salsa <p><u>Sportsdans</u></p> <p>32 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer, i standard og latin (e-læring kan inngå).</p> <p>Eksamen:</p> <p>1 time skriftlig test – 50 spørsmål i standard og 50 spørsmål i latin 1 time teori-spørsmål m/praktisk prøve 2 variasjoner pr dans trekkes og skal beskrives i detalj – alle kolonner. 1 «precede» og 1 «follow» 1 eksaminator og 1 sensor/ekspert i standard, og 1 sensor/ekspert i latin vurderer svarene. (Skriftlig svar må være 80% riktige) 2 godkjent nasjonale prøvedømminger med en mentor</p> <p><u>Swing</u></p> <p>32 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).</p> <p>Eksamen: Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boogie Woogie - 12 timer • Rock'n'Roll - 6 timer • Folkeswing - 5 timer • Trio - 3 timer • Bugg/Lindy Hop - 3 timer • West Coast - 4 timer

Salsa

15 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).

Eksamen:

Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor

Freestyle, Disco og Performing Arts

32 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).

- Disco (solo, duo, gruppe, formasjon)
- Disco Freestyle
- Moderne (solo, duo, gruppe, formasjon)
- Jazz (solo, duo, gruppe, formasjon)
- Show (solo, duo, gruppe, formasjon)
- Hip Hop (barn) (solo, duo, gruppe, formasjon)
- Show Poms

Eksamen: Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor

2 godkjent prøvedømminger for FDJ

2 godkjent prøvedømminger for IDO

Urbane stiler

24 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).

16 timer (IDO) Street Challenge

8 timer (WDSF) Knock Out

Eksamen: Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor

2 godkjent prøvedømminger for (IDO) Street Challenge

2 godkjent prøvedømminger for (WDSF) Knock Out

Line Dance

15 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).

Eksamen: Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor

Sportsdrill

32 timer undervisning fordelt mellom teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer (e-læring kan inngå).

Eksamen: Skriftlig eksamen med teori + muntlig og skriftlig videobedømming samt 2 godkjent prøvedømminger med en mentor

	<p>Modul 4 - Nasjonal dommeropplæring:</p> <p>8 timer undervisning med kurslærer</p> <p>Opplæring i bruk av bedømmingsmetoder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne vurdere utøvernes prestasjoner på en habil, rettferdig og profesjonell måte. • Utfylling av relevante dokumenter, som reiseregning, faktura for dommerhonorar, ha kjennskap til din grens honorar ved bedømming av ulik lengde, kommunikasjon med arrangører i inn- og utland. • Bedømming på papir • Bedømming med elektroniske enheter - sammenligning • Bedømming ved evaluering av andre klasser enn norsk barneklasse. • Bedømming ved muntlig tilbakemelding, som panel-debatt. • Vurdering og evaluering av din egen bedømmelse i etterkant • Praktisk prøve i bruk av elektronisk bedømming
<p>Praksiskrav</p>	<p>FOR ALLE GRENER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestå den praktiske undervisningen • Godkjent prøvedømming av 2 nasjonale konkurranser med en mentor innen valgt gren. <p><i>Elektronisk prøvedømming kan benyttes der fysisk prøvedømming vil være vanskelig å gjennomføre.</i></p> <p><i>Prøvedømming skal godkjennes av mentor før lisens utdeles.</i></p> <p><i>Skjema for godkjent prøvedømming skal sendes til administrasjonen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Delta på dommerseminar annen hvert år.
<p>Målgruppe</p>	<p>Tidligere aktive eliteutøvere, eller ungdommer og voksne med Trener 2/relevant danse- utdanning som ønsker å bli dommer på nasjonalt nivå.</p> <p><i>Dommerlisens kan ikke gis til aktive utøvere. Unntaket er utøvere i Professional Division (PD), de kan dømme alt annet en PD. Samt utøvere definert som Profesjonelle innen sine respektive grener. Disse kan ikke være dommere i samme konkurranse/konkurranseserie for den aldersgruppen de selv konkurrerer i.</i></p>

Opptakskrav	<p>Fylte 18 år ved kursstart. For Sportsdrill gjelder det året kandidaten fyller 17 år.</p> <p>Minimum Trener 2-utdanning/tilsvarende relevant utdanning OG/ELLER Bestått D1 utdanning OG/ELLER Vært danser på høyt nasjonalt nivå. OG/ELLER Høyere relevant utdanning innen dans.</p> <p><u>Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.</u></p> <p>I spesielle tilfeller kan en aktiv konkurranse utøver søke dispensasjon om å starte med utdanningen før utøver har lagt opp som konkurranse danser. Søknaden må sendes til ND's Akademi.</p> <p>Det er ikke tillat å dømme konkurranser som aktiv konkurranse utøver. <i>Unntaket er utøvere i Professional Division (PD), de kan dømme alt annet en PD. Samt utøvere definert som Profesjonelle innen sine respektive grener. Disse kan ikke være dommere i samme konkurranse/ konkurranseserie for den aldersgruppen de selv konkurrerer i.</i></p> <p><u>Sportsdans</u></p> <p>Minimum Trener 2-utdanning eller D1-utdanning OG/ELLER Vært danser på høyt nasjonalt nivå (Blant de 6 beste i Norge i sin danse gren). <u>Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.</u></p> <p><u>Swing & Rock'n'Roll</u></p> <p>Minimum Trener 2- utdanning eller D1-utdanning OG/ELLER Vært aktiv danser på høyt nasjonalt nivå. OG/ELLER Høyere relevant utdanning innen dans.</p> <p><u>Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.</u></p> <p><u>Salsa</u></p> <p>Minimum Trener 1-utdanning eller D1-utdannig OG/ELLER Har vært aktiv danser på høyt nasjonalt nivå. OG/ELLER Høyere relevant utdanning innen dans. <u>Dette må dokumenteres, og om man skal delta på</u></p>
-------------	--

utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.

Det er ingen krav om tidligere dommerutdanning for å delta.

Freestyle, Disco og Performing Arts

Minimum Trener 2- utdanning/tilsvarende relevant utdanning fra andre forbund
OG/ELLER

Vært danser på høyt nasjonalt nivå. Vært danser som har representert Norge i internasjonalt mesterskap i den enkelte gren man skal eksamineres i.

OG/ELLER

Høyere relevant utdanning innen dans.

Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.

Urbane Stiler

Minimum Trener 1-utdanning eller D1-utdannig
OG/ELLER

Har vært aktiv danser på høyt nasjonalt nivå.

OG/ELLER

Høyere relevant utdanning innen dans.

Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.

Det er ingen krav om tidligere dommerutdanning for å delta.

Line Dance

Minimum Trener 1-utdanning eller D1-utdannig
OG/ELLER

Har vært aktiv danser på høyt nasjonalt nivå.

OG/ELLER

Høyere relevant utdanning innen dans.

Dette må dokumenteres, og om man skal delta på utdanningen ut fra sine kvalifikasjoner som danser skal søknad sendes til ND's Akademi.

Det er ingen krav om tidligere dommerutdanning for å delta.

Sportsdrill

Minimum Trener 2- utdanning/tilsvarende relevant utdanning
OG/ELLER

Vært danser på høyt nasjonalt nivå.

OG/ELLER

Høyere relevant utdanning innen dans.

Det er ingen krav om tidligere dommerutdanning for å delta.

Kandidaten kan melde seg på og påbegynne dommerutdanning inkl. prøvedømming fra det året han/hun fyller 17 år. Autorisasjonen til å dømme nasjonale konkurranser gis fra deltakeren er fylt 18 år.

<p>Vurdering</p>	<p>Modul 5 - Eksamen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig, - Teori, - Praksis (avhengig av gren), - Videodømming. <p>Vurdering gjøres av en ekstern eksaminator og/eller sammen med en sensor</p> <p>- 2 nasjonale prøvedømminger <i>Elektronisk prøvedømming kan benyttes der fysisk prøvedømming vil være vanskelig å gjennomføre.</i> <i>Prøvedømming skal godkjennes av mentor før lisens utdeles.</i> <i>Skjema for godkjent prøvedømming skal sendes til administrasjonen</i></p> <p>For Freestyle, Disco og Performing Arts gjelder 2 prøvedømminger av FDJ konkurranser og 2 prøvedømminger av IDO konkurranser</p> <p>For Urbane Stiler gjelder 2 prøvedømminger av «Street Challenge» og 2 prøvedømminger av «Knock Out» konkurranser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved stryk på den skriftlige eksamen: Eksamen kan tas på nytt når deltaker selv måtte ønske dette innen 6 måneder. Den skriftlige eksamenen kan gjennomføres så mange ganger man vil for å bestå. • Ved stryk av prøvedømming: Situasjonsbestemt, dersom prøvedømmer har store avvik kan det settes krav til ventetid før ny prøvedømming kan finne sted. • Ved stryk på samtlige eksamener, må kurs tas om igjen før ny eksamensprøve kan tas.
<p>Autorisasjon som Nasjonal dommer</p>	<p>Autorisasjon kan gis når en dommer har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum fylt 20 år • Tilfredsstilt de kompetansekrav som er satt • Deltatt på minimum 90 % av undervisningen • Bestått muntlig, teoretisk og praktisk eksamen som Norges Danseforbund autoriserer. • Betalt dommerlisens for inneværende år • Deltatt på dommerseminar minst hvert 2. år <p><i>Ved endringer av kompetansekrav er lisensierte dommere pliktige til å ta de nødvendige obligatoriske modulene for å opprettholde sin dommer lisens.</i></p>
<p>Kursmateriell</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompendium «Psykologiske faktorer ved bedømming» • «Bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i Norges Danseforbund» • Grensesifikke bøker, presentasjoner og kompendier • Barneidrettsbestemmelser vedtatt av Norges Idrettsforbund • Elektroniske enheter/devices
<p>Kurslærere</p>	<p>ND har ansvar for kurslærere. For å være kurslærer må man minimum ha bestått internasjonal dommerutdanning og kurslærerkurs.</p>

Kursarrangør	Administrasjonen i ND i samarbeid med seksjon/komite har ansvar for kurs og gjennomføring av disse.
Organisering	Administrasjonen i ND har ansvar for organisering av kurs: Kursenes varighet vil variere etter gren.
Økonomi	Prisen vil være avhengig av gren og følge gjeldende satser og budsjetter til Norges Danseforbund. Inkluderer kursmateriell, prøvedømming og eksamen. Utgifter i forbindelse med reise og opphold dekkes ikke.
Kompetansekrav	<p>MODUL 1: Organisatoriske kompetansekrav (Fellesdel)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til idrettens verdigrunnlag og kunne følge opp og leve etter verdiene i praksis • Ha kjennskap til idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett. • Vite hvilken rolle du har som dommer i forhold til klubb, utøvere, dommerkollegier og foreldre. • Kjenne til hvilke administrative rutiner som hører med som dommer <p>Etiske og moralske krav (Fellesdel)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være bevisst på egen dommerrolle og praksis som dommer, samt egen væremåte og atferd. • Psykologiske faktorer som påvirker bedømming • Bli bevisst på forskjellene ved å bedømme voksne og barn • Være et godt forbilde og skape trygghet og trivsel for utøverne. <p>MODUL 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beherske Dansetekniske krav i gjeldende gren. • Beherske og forstå konkurransereglement i gjeldende gren. • Beherske og forstå de ulike bedømmingskriteriene innenfor hver gren herunder: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tekniske krav til grenen (tilsvarende T1) ▪ Grenens klasser, konkurranseformat og særegenheter (solo, duo, battle osv.) ▪ Vektlegging av bedømming (musikalitet, teknikk, balanse og holdning – grenspesifikt) • Beherske grenenes bedømmingssystem • Hvordan vurdere barneklassene (Barneidrettsbestemmelsene) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hva er å vurdere? ▪ Bruk av poengskala og skjema • Videobedømming med felles gjennomgang <p>MODUL 4 - Nasjonal dommeropplæring Opplæring i bruk av bedømmingsmetoder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skal kunne vurdere utøvernes prestasjoner på en habil, rettferdig og profesjonell måte. • Utfylling av relevante dokumenter, som reiseregning, faktura for dommerhonorar, ha kjennskap til din grens honorar ved bedømming av ulik lengde, kommunikasjon med arrangører i inn- og utland. • Bedømming på papir • Bedømming med elektroniske enheter - sammenligning

	<ul style="list-style-type: none"> • Bedømming ved evaluering av andre klasser enn norsk barneklasse. • Bedømming ved muntlig tilbakemelding, som panel-debatt. • Vurdering og evaluering av din egen bedømmelse i etterkant • Beherske elektronisk bedømming i praksis <p>Prøvedømming Det er krav om at kandidaten stiller til prøvedømming med mentor i minimum 2 nasjonale konkurranser innen valgt gren. Prøvedømming kan foregå ved elektronisk bedømming dersom dette er hensiktsmessig.</p> <p><i>Elektronisk prøvedømming kan benyttes der fysisk prøvedømming vil være vanskelig å gjennomføre.</i> <i>Prøvedømming skal godkjennes av mentor før lisens utdeles.</i> <i>Skjema for godkjent prøvedømming skal sendes til administrasjonen</i></p> <p>For Freestyle, Disco og Performing Arts gjelder 2 prøvedømminger av FDJ konkurranser og 2 prøvedømminger av PA konkurranser</p> <p>For Urbane Stiler gjelder 2 prøvedømminger av «Street Challenge» og 2 prøvedømminger av «Knock Out» konkurranser</p> <p>Eksamen Eksamen (Praktisk Muntlig og Skriftlig)</p>
Innhold	ND bestemmer innhold og metodikk innenfor de ulike kompetansekravene.
Kursbevis	Etter endt kurs utdeles det dommerbevis. Dommerbeviset skal inneholde kurstittel, timetall, emner, tid og sted.
Etterutdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Internasjonal dommer • Hoveddommer • Mentor • Sensor • Eksaminator

D3 - Internasjonal dommer

Hovedmål	<ul style="list-style-type: none"> • Etter endt utdanning skal en dommer være kvalifisert til å dømme internasjonale konkurranser i regi av Internasjonalt Forbund • Deltakerne skal oppnå en dansefaglig forståelse på et meget høyt nivå. • Deltakerne skal få kjennskap til dommernes viktigste oppgave: <i>"alle konkurrerer under like forhold og at ingen deltaker får en uberettiget fordel fremfor de andre"</i>. • Skal kunne vurdere utøvernes prestasjoner på en habil, rettferdig og profesjonell måte.
-----------------	---

Fokusområder	Kunne bedømme konkurranser på internasjonalt nivå i valgt gren.
Minimumsvarighet	<p>Modul 6 - Internasjonal bedømming fra D2</p> <p>8 timer undervisning med kurslærer</p> <p>Internasjonal bedømming for følgende dansearter:</p> <p><u>Sportsdans:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Standard danser • Latin danser <p><u>Swing</u></p> <p>Internasjonal eksamen i WRRRC vil erstatte denne modulen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boogie Woogie • Rock'n'Roll • Folkeswing/Trio • Bugg • Lindy Hop • West Coast <p><u>Freestyle, Disco og Performing Arts</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Disco (solo, duo, gruppe, formasjon) • Disco Freestyle • Freestyle (solo, dobbel, trio,team) • Slow (solo, dobbel) • Moderne (solo, duo, gruppe, formasjon) • Jazz (solo, duo, gruppe, formasjon) • Show (solo, duo, gruppe, formasjon) • Show Poms (solo, duo, gruppe, formasjon) <p><u>Urbane stiler</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • WDSF-grener /Breaking • IDO-grener <p><u>Sportsdrill</u></p> <p>Internasjonal eksamen i WBTF vil erstatte denne modulen</p> <p><u>Salsa</u></p> <p><u>Line Dance</u></p>
Praksiskrav	<p>FOR ALLE GRENER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norges Danseforbund sine regler for dokumentasjon gjelder. • 2 års som nasjonal dommer/D2. • Kunne vurdere dans på et høyt nivå. • Krav til deltakelse på nasjonalt dommerseminar annen hvert år. • Påkrevde internasjonale dommerseminarer bestemt av det internasjonale forbund i hver grenspesifikk del.

Målgruppe	ND's lisensierte nasjonale dommere som ønsker å dømme internasjonale konkurranser.
Opptakskrav	<p>For å bli internasjonal dommer kreves det at en har vært danser på høyt nivå og/eller har en utdanning innen dans. Fullført T2, eller D2 innen Norges Danseforbunds Dommerstige.</p> <p>Sportsdans Minimum Trener 2 - utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Vært danser på høyt nasjonalt nivå (Blant de 6 beste i Norge i sin danse gren). Dette må dokumenteres, søknad sendes til ND's Akademi.</p> <p>Swing & Rock'n'Roll Minimum Trener 2-utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Vært danser på høyt nasjonalt nivå.</p> <p>Salsa Minimum Trener 2- utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Har vært/er danser på høyt nivå. OG/ELLER Høyere relevant utdanning innen dans.</p> <p>Freestyle/DiscoJazz og Slow Minimum Trener 2-utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Vært danser på høyt internasjonalt nivå. Dette må dokumenteres, søknad sendes til ND's Akademi.</p> <p>Disco og Performing Art Minimum Trener 2-utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning. Høyere relevant utdanning innen dans. Dette må dokumenteres, søknad sendes til ND's Akademi.</p> <p>Sportsdrill Minimum Trener 2-utdanning/tilsvarende relevant utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Vært danser på høyt nasjonalt nivå. Dette må dokumenteres, søknad sendes til ND's Akademi.</p> <p>Line Dance Minimum Trener 2-utdanning OG/ELLER Dommer 2-utdanning Har vært/er danser på høyt nivå. OG/ELLER Høyere relevant utdanning innen dans.</p>

Vurdering	D3 utdanningen inkluderer IKKE eksamen. Deltagere på D3 må ha fullført D2-utdanning med bestått eksamen.
Autorisasjon som Internasjonal dommer	<p>Autorisasjon kan gis når en dommer har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum fylt 22 år • Vært nasjonal dommer i 2 år. • Tilfredsstilt de kompetansekrav som er satt • Deltatt på 100 % av undervisningen • Bestått teoretisk og praktisk eksamen som Norges Danseforbund autoriserer. • Betalt dommerlisens for inneværende år • Deltatt på dommerseminar minst hvert 2. år. <p><i>Ved endringer av kompetansekrav er lisensierte dommere pliktige til å ta de nødvendige obligatoriske modulene for å opprettholde sin dommer lisens.</i></p>
Kursmaterieell	<ul style="list-style-type: none"> • Kursmaterieell vil variere for de forskjellige grenene. • Alt kursmaterieell er inkludert. • Presentasjoner på kurset • Elektroniske enheter/devices • Nasjonale og internasjonale konkurransereglement • Internasjonale bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere
Kurslærere	<p>ND har ansvar for kurslærere. For å være kurslærer må man minimum ha bestått internasjonal dommerutdanning og kurslærerkurs.</p>
Kursarrangør	<p>Administrasjonen i ND i samarbeid med seksjonene har ansvar for kurs og gjennomføring av disse.</p>
Organisering	<p>Administrasjonen i ND har ansvar for organisering av kurs: Kursenes varighet vil variere etter gren.</p>
Økonomi	<p>Prisen vil være avhengig av gren og følge gjeldende satser og budsjetter til Norges Danseforbund og de internasjonale forbund. Utgifter i forbindelse med reise og opphold dekkes ikke.</p>
Innhold	<p>ND bestemmer innhold og metodikk innenfor de ulike kompetansekrav.</p>
Etterutdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Internasjonale kongresser og kurs innen den enkelte gren • Regionaldommer • Påkrevde internasjonale dommerseminar bestemt av det internasjonale forbund i hver grenspesifikk del • Eksamener bestemt av det internasjonale forbund • Internasjonalt dommerseminar hvert annet år • Følge opp internasjonale regler og forpliktelser innen valgt gren

Hoveddommer

Hovedmål	<p>Mål med hoveddommerkurset er å gjøre kandidaten i stand til å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være hoveddommer i regionale og nasjonale konkurranser i regi av Norges Danseforbund. Kandidaten har ansvar for konkurranseavviklingen, både når det gjelder konkurransereglement, skating, utregning og dommere/dommermøte. • Deltakerne skal kunne gjeldende nasjonale og internasjonale konkurransereglement • Etter kurset skal deltakerne ha kjennskap til følgende: <ul style="list-style-type: none"> - Bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i ND - Bestemmelser for konkurransearrangør - Arrangørhåndbok - Idrettens bestemmelser om barneidrett - Utregner systemer (skating) - Dommeruttak - Ledelse
Fokusområder	Bestemmelser vedrørende konkurranseavvikling, konkurransereglement, etiske retningslinjer og utregner systemer (skating).
Minimumsvarighet	5 timer undervisning, fordelt på teoretisk og praktisk undervisning med kurslærer, inkl. 0,5 timers eksamen.
Praksiskrav	Én prøvedømming sammen med en autorisert hoveddommer
Målgruppe	Autoriserte dommere i Norges Danseforbund med minimum 5 års erfaring som nasjonal dommer. Nedre aldersgrense: 25 år.
Deltakere	Minimum 5 deltakere for at det kan settes opp kurs
Opptakskrav	Minst 5 års dommerlisens i relevante gren. Internasjonal dommerlisens og erfaring med internasjonal dømming sees på som positivt. ND' s mest erfarne dommere bør velges til denne funksjonen. Nedre aldersgrense: 25 år.
Vurdering	Gjennomført kurs, eksamen (bestått/ikke-bestått).
Autorisasjon som Hoveddommer	<p>Autorisasjon kan gis når en har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilfredsstillt de kompetansekrav som er satt. • Deltatt på 100 % av undervisningen. • Delta på dommerseminar minst hvert andre år. • ND autoriserer. • Betalt dommerlisens • Prøvedømt min en gang sammen med en autorisert hoveddommer

Kursmateriell	<ul style="list-style-type: none"> • Presentasjoner på kurset • Idrettens Barnerettigheter • Nasjonale og internasjonale konkurransereglement • Bestemmelser for konkurransearrangør • Arrangørhåndbok • Bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i ND
Kurslærere	<p>ND har ansvar for alle kurslærere. For å være kurslærer på Hoveddommerkurs må kurslæreren minimum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inneha nasjonal dommerlisens • Ha gjennomgått kurslærerkurs, skating-kurs. • Ha eksamen fra D2 eller T2 + Modul 4 og Modul 5 <p>I tillegg skal kurslederen ha erfaring fra å være hoveddommer.</p>
Kursarrangør	ND har ansvar for kurs og gjennomføring av disse i samarbeid med administrasjon og Norges Danseforbunds Akademi.
Organisering	Administrasjonen i ND i samarbeid med ND's Akademi.
Økonomi	<p>Prisen vil variere avhengig av gren og følge gjeldende satser og budsjetter til Norges Danseforbund. Inkluderer kursmateriell. Utgifter i forbindelse med reise og opphold dekkes ikke</p>
Kompetansekrav	<p>Organisatoriske kompetansekrav (Delkurs 1 - felles) 1 time</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha kjennskap til og følge opp idrettens barnerettigheter og bestemmelser om barneidrett. • Kjenne til hvilke administrative rutiner som hører med som dommer <p>Etiske og moralske krav (Delkurs 2 - felles) 1,5 timer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være bevisst på egen dommerrolle og praksis som dommer, samt egen væremåte og atferd. • Psykologiske faktorer som påvirker bedømming • Bli bevisst på forskjellene ved å bedømme voksne og barn. • Være et godt forbilde og skape trygghet og trivsel for utøverne. • Ha god kjennskap til bestemmelser og etiske retningslinjer for dommere i ND, slik at man kan veilede dommere i en konkurransesituasjon <p>Arrangementstekniske krav (Delkurs 3 - Grensesifikk) 3 timer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til nasjonale og internasjonale konkurransereglement • Kjenne til de ulike bedømmingskriteriene • Kjenne til de ulike bedømmingssystem • Barneklasser • Skating • Eksamen
Innhold	ND bestemmer innhold og metodikk innenfor kompetansekrav
Dispensasjon	Det kan søkes om dispensasjon. Søknaden sendes til ND's Akademi.